

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 590/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti maloletej sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom Mgr. Ondrejom Barnom, Zámocká 529/34, Stropkov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 62 Ek 3008/2021 z 24. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 62 Ek 3008/2021 z 24. júna 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 62 Ek 3008/2021 v procesnej pozícii povinnej o vymoženie peňažnej pohľadávky vo výške 18 832,59 eur s príslušenstvom a trov exekúcie v prospech oprávneného. Sťažovateľka sa návrhom doručeným okresnému súdu domáhala zastavenia exekúcie, namietajúc absenciu rozhodovania sudcu, ako aj absenciu posudzovania neprijateľných zmluvných podmienok v procese rozhodovania pri vydávaní platobného rozkazu (exekučného titulu) vyšším súdnym úradníkom. Okresný súd uznesením z 8. novembra 2021 vydaným vyššou súdnou úradníčkou (ďalej len „uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou“) návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka

sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 24. júna 2022 (právoplatným 5. augusta 2022) tak, že ju zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na odôvodnenie uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou, z ktorého vyplýva, že okresný súd „*považoval platobný rozkaz, vydaný v skrátrenom konaní, za spôsobilý exekučný titul. Obmedzil sa na konštatovanie, že ako povinná som mohla v 15 dňovej lehote podať odpor, čo som z dôvodu vtedy najtvrdších opatrení neurobila včas, lebo môj otec mal v tom čase sám zdravotné problémy a môj odpor bol odmietnutý. Neprijateľnosťou zmluvných podmienok sa teda meritórne do iniciovania exekúcie oprávneným upomínací súd nezaoberal. Exekučný súd ma prvom stupni sa nezmienil nijako konkrétne k otázke aplikácie ustanovenia § 299 ods. 2 Civilného sporového poriadku.*“.

4. V podstatnom podľa názoru sťažovateľky je povinnosťou exekučného súdu v spotrebiteľskej právnej veci skúmať materiálnu aj formálnu spôsobilosť exekučného titulu, najmä pokiaľ ide o potenciálny exekučný titul, ktorý má svoj pôvod v skrátrenom konaní, akým je konanie o vydaní platobného rozkazu. Okresný súd však iba prevzal tvrdenia vyššej súdnej úradníčky, tendenčne tieto doplnil a bez preskúmania materiálnej stránky exekučného titulu ho považoval za spôsobilý. Postup okresného súdu pri rozhodovaní hodnotí sťažovateľka ako svojvoľný, keďže „*v čase jeho rozhodovania má vedomosť o tom, že by mal skúmať obsah zmluvy z hľadiska prítomnosti neprijateľných zmluvných podmienok, čo sám aj spomína. Žiadny prieskum však nevykonal. Nezaujal stanovisko k žiadnym zmluvným podmienkam, ktoré som ako príklad označil.*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

7. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

8. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

9. Okresný súd v napadnutom uznesení v prvom rade konštatoval, že návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie bol podaný po zákonom stanovenej 15-dňovej lehote (od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie). Po uplynutí tejto lehoty je povinná (sťažovateľka) oprávnená uplatniť len právne skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí tejto lehoty. Ak právna skutočnosť tvrdená v návrhu na zastavenie exekúcie nie je predložená včas, exekučný súd na ňu neprihliadne, ide o vyjadrenie koncentračnej zásady. Napriek uvedenému sa okresný súd pre vec podstatnými námietkami sťažovateľky v napadnutom uznesení zaoberal.

9.1. Okresný súd poukázal na zákonné ustanovenia oprávňujúce vyššieho súdneho úradníka na vydanie platobného rozkazu (exekučného titulu) v upomínacom konaní [§ 5 ods. 1 písm. f) zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov, do 1. júla 2021 to bolo uvedené aj v § 15 ods. 6 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov], čo bolo sťažovateľkou namietané. K námietkam sťažovateľky súvisiacim s vydaným platobným rozkazom (rozpor so zákonom, neprijateľné zmluvné podmienky, spotrebiteľská zmluva) okresný súd zdôraznil (čo bolo uvedené už v uznesení vydanom vyššou súdnou úradníčkou), že sťažovateľka sa mohla a mala brániť v základnom konaní (podať odpor proti platobnému rozkazu), čo však neurobila v zákonom stanovenej lehote. Námietky uvádzané v návrhu na zastavenie exekúcie, resp. v sťažnosti nie sú a ani v zásade nemôžu byť opravným prostriedkom proti vydanému platobnému rozkazu.

9.2. V napadnutom uznesení okresný súd poukázal aj na aktuálnu a na vec sťažovateľky sa priamo vzťahujúcu judikatúru ústavného súdu, a to uznesenie ústavného súdu č. k. Plz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022, ktorým došlo k zjednoteniu právneho názoru vysloveného I. senátom ústavného súdu v uznesení č. k. I. ÚS 166/2021 z 20. apríla 2021 a odlišného právneho názoru, ku ktorému dospel III. senát ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 324/2021. Ústavný súd uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022 rozhodol, že „Ak právna úprava umožňuje spotrebiteľovi podať proti platobnému rozkazu vydanému vyšším súdnym úradníkom odpor v lehote 15 dní od jeho doručenia, pričom odpor musí byť vecne odôvodnený, potom výklad a uplatnenie § 53 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade so základným právom spotrebiteľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak súd v exekučnom konaní odmietne preskúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré mali vplyv na vymáhaný nárok

vzniknutý v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z dôvodu, že spotrebiteľ proti platobnému rozkazu odpor nepodal.“.

9.3. Reflektujúc už uvedenú judikatúru, sa okresný súd oboznámil so spotrebiteľskou zmluvou vrátane dokumentov, na ktoré zmluva odkazuje, a taktiež so súdnym spisom, v ktorom bol exekučný titul vydaný. Dospel k záveru, že pohľadávka bola uplatnená v trojročnej premlčacej dobe a že poplatky, ktoré sťažovateľka namietala (poplatky za upomienky, poplatok za nedodanie vyžadovaných listín, poplatok za navýšenie úveru, poplatok za zmenu zmluvných podmienok, poplatok za predčasné splatenie úveru a za nečerpanie úveru, poplatok za vyčíslenie zostatku pohľadávky), neboli žalobcom v pôvodnom konaní, a teda ani oprávneným v exekučnom konaní uplatnené. Vymáhaný nárok pozostáva len z nezaplatenej istiny a neuhradeného úroku vypočítaného ku dňu predčasnej splatnosti vo výške 66,75 eur a úroku z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

10. Vychádzajúc z uvedeného, nemožno tvrdenia sťažovateľky v ústavnej sťažnosti, že okresný súd nevykonal žiaden prieskum a nezaujal stanovisko k zmluvným podmienkam, hodnotiť inak ako nepravdivé a hrubo zavádzajúce.

11. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu z 24. júna 2022 presvedčil, že okresný súd reagoval na všetky relevantné námietky vznesené sťažovateľkou (aj tie zavádzajúce) a, rešpektujúc zákonné limity rozsahu prieskumu vo vykonávacom konaní, dospel k ústavne konformnému záveru o nedôvodnosti jej námietok uvedených v návrhu na zastavenie prebiehajúcej exekúcie. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia sudcu, ktoré sú dostatočne odôvodnené.

12. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu